

Enlist lista 190 / 4.12. 1978

M

KARJAA STORÅKERSKULLEN

Rautakautisen kalmiston kaivaus.

Anja Sarvas 1978.

Karjaa Storåkerskullen.

Rautakautisen kalmiston kaivaus 1978.

Maanomistaja Lars Nyberg, os. Bergmästars, 13100 Karjaa.

Löydöt KM 20238:1-111.

Aikaisemmat löydöt paikalta KM 11767:1-8, 11800:1-198, 19671:1-191, 19966:1-148, 20060:1-209.

Kertomukseen liittyy kuvataulu (s. 4) ja viisi karttaa (ss.5-9).

Negatiivit on luettelointu numeroilla 49158-49160.

Karjaan Storåkerskullenin ¹⁾ kalmiston vielä kaivamattoman osan tutkiminen kuului Hangon kesäyliopiston ja Karjaan kaupungin järjestämän kenttätyökurssin ohjelmaan 5-9.6.1978. Kaivaus tehtiin allekirjoittaneen johdolla, piirtäjänä toimi HuK Tuula Heikkurinen, joka myös on vastannut löytöjen luetteloinnista ja karttojen puhtaaksi piirtämisestä.

Kaivaus aloitettiin paaluttamalla v. 1977 kaivetun alueen länsipuolelle ruuturivi D (ruudut D13-18), ruudut E20-22 v.1975 kaivetun alueen länsipuolelle ja ruutu F20 v.1975 kaivetun alueen itäpuolelle (ks. karttoja ss. 5,6). Yhteensä kaivettiin noin 30 m² suuruinen ala. Kaivaus suoritettiin tasokaivauksena ja yhden kerroksen paksuus oli noin 8-10 cm. Kaivauskerroksia oli kolme. Kyseessä oli puhtaasti teknillinen kaivauksen suoritustapa, maastossa ei voitu havaita mitään toisistaan erottuvia kerroksia. Kiintopisteenä käytettiin kaivausruudussa D18 sijaitsevaa suurta kiveä, jonka lukema oli 136. Kiintopisteen korkeudeksi saatiin 20.25 m ymp. Maastona Storåkerskullenin pohjoispäässä olevasta Karjaan kaupungin kiintopisteestä n:o 13, jonka korkeus on 16.73 m ymp.

1). Storåkerskullenin sijainnista ks. tarkemmin Anja Sarvaan saman paikan tutkimuksia käsitteleviä aikaisempia kertomuksia esihist. toimiston top. arkistossa.

Ensimmäisessä kaivauskerroksessa (tasokartta s. 7) oli ruurivin D itäpäässä melko tiheää kiveystä ruutujen D13-16 kohdalla, ruuduissa D17-18 ja E20-22 kiveys oli tasaista kauttaaltaan ja ruudussa F20 oli vain muutama kivi. Maa oli pääasiassa tummaa kulttuurimaata. Ruutujen D13-14 rajalla paljastui jo ensimmäisessä kerroksessa hiekka-alue ja ruutujen D14-16 länsiosassa maa oli tavallista multaa. Löydöt saatiin kiveystä ja kulttuurimaata sisältävältä alueelta. Toisessa kerroksessa kiveys jatkui lähes samanalaisena kuin ensimmäisessä (s.8), tosin ruudussa F20 ei nyt enää ollut lainkaan kiviä ja maa ruudussa oli jo puhdasta hiekkaa. Hiekka tuli esiin myös ruuduissa D13-14 ja D17. Toisessa kaivauskerroksessa oli kaksi keramiikkakeskittymää; ne sijaitsivat ruuduissa D14 ja D15. Kolmannessa tasossa hiekka-alue laajentui huomattavasti käsittäen em. ruutujen lisäksi myös osia ruuduista D16, D18 ja E22. Kiveys harventui myös melkoisesti (s.9), joitakin keramiikkakeskittymiä oli ruuduissa D14 ja D15 ja ruudusta E20 saatiin pieni tasavartinen solki (KM 20238:98). Kun kolmannessa tasossa näkyvät kivet poistettiin, ei uutta kivikerrosta enää tullut esiin, vaan alta paljastui puhdas hiekka. Kaivausruutujen pohjalukemat on merkitty kolmannen tason karttaan (s.9). Joihinkin ruutuihin kaivettiin vielä tarkistuksen vuoksi melko syviä kuoppia, mutta tulos oli kaikkialla negatiivinen.

Tutkimuksen jälkeen Storåkerskullen pyrittiin entisöimään mahdollisimman tarkoin ja lopuksi tehtiin vielä kaivetun alueen itä- ja länsipuolelle, Storåkerskullenin loivasti viettäviin rinteisiin joitakin koepistejä, mutta tulokset olivat kauttaaltaan negatiivisia. Storåkerskullenia voidaan tämän jälkeen pitää kalmiston osalta loppuunkaivettuna. Löytöjen perusteella voidaan todeta kalmistoalueen rajoittuvan Storåkerskullenin pohjoispuoleliskolle; kumpareen eteläinen puolisko on edelleen suurimmaksi

osaksi tutkimatta, mutta vuonna 1976 paikalle tehdyn koeajan perusteella on todettavissa, että eteläpään alue poikkeaa melkoisesti pohjoisosasta. Koeajasta saadut löydöt viittaavat lähinnä asuinpaikkaan ja myöskin kiveys oli erilaista kuin kalmisto-osassa; kivet olivat kauttaaltaan palaneen tuntuisia ja särmikkäitä (ks. tarkemmin Anja Sarvaan kertomusta Steråkerskullenin kaivauksesta v.1976 esihist. toimiston top. arkistossa).

Helsingissä 5 päivänä syyskuuta 1978

Anja Sarvas

Karjaa Storåkerskullen 1978

Storåkerskullenin karjasta
v. 1978 albitaan. Kuva
etelästä. F. 49158

Puuturinejä D ja G jotka
ovat Storåkerskullenin sal-
mistön reuimmaiset alueet
lumpareen länsi- ja itälai-
dalla. Kuva etelästä. F. 49159

Storåkerskullenin salmistön
läntionti osaa kuvataan
kuva lännestä. F. 49160